

מֵאֲמָר א' • בְּתִקּוּפוֹת הָעוֹלָם

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page teaches us that the Torah's ways are entirely pleasantness and that our human intellect is often upside down, viewing giving as a loss when in truth giving is receiving. When a Yid tries to calculate everything with his own cold logic instead of walking in simple *tenimus* after Hashem, he gets stuck in contradictions and fails to see how the Torah only brings him true life. The Alter of Novardok explains that while we might worry about our mixed motives in mitzvos, teshuvah, or fleeing from honor, we must simply do our part with a willing heart.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

וְכֹן בְּעִנְיַן הַצְדָּקָה:

And so too regarding the matter of tzedakah:

"עֲשֵׂר בְשִׁבִּיל שְׂתַתְּעֶשֶׂר", הַנוֹתֵן לֹקֵחַ וְהַלֹּקֵחַ נוֹתֵן.

"Tithe so that you will become wealthy," the one who gives is taking, and the one who takes is giving.

וְשִׁכַל הָאָדָם מְהֻפָּךְ הוּא, רוֹאֶה הוּא אֶת הַנְּתִינָה וְאֵינוֹ רוֹאֶה כִּי הַנְּתִינָה הִיא הַקֶּבֶלָה.

And the intellect of man is upside down, he sees the giving and does not see that the giving is the receiving.

וּמִפְּנֵי מָה הוּא מְדַבֵּר כֵּךְ ?

And for what reason does he speak this way?

מִשּׁוּם שֶׁמַּעֲוָלָם לֹא נִסָּה הָאָדָם לַחֲיוֹת עַל פִּי בְּהִירַת הַתּוֹרָה,

Because a person has never tried to live according to the clarity of the Torah,

מִבְּלִי שׁוּם חֶפֶץ לִדְעַת מִרְאֵשׁ מָה יִהְיֶה בְּאַחֲרִית הַדְּבָר,

without any desire to know beforehand what will be in the end of the matter,

וְלָלֶכֶת בְּתַמִּימוֹת אַחֲרֵי רְצוֹן ה' בְּלִי שׁוּם הִתְחַכְמוֹת מִצִּדּוֹ.

And to walk in simplicity after the will of Hashem, without any self-cleverness on his part.

וְנִמְשָׁל הוּא לְפֹחֶמֶי שְׂתֵּלָה כָּל אֲשֶׁרוֹ בָּנָה,

And he is compared to a charcoal burner who hung all of his happiness on this,

שֶׁלֹּא בָּחַר לִהְיוֹת צוּרֵף זָהָב,

that he did not choose to be a goldsmith,

כי הלא זה כמה שנים שהוא פחמי ולא נתנו לו לעשות אף טבעת אחת,

For behold, it has been several years that he has been a charcoal burner, and they have not allowed him to make even a single ring,

וכל אחד יכיר בו ששוטה הוא,

and everyone will recognize regarding him that he is a fool,

כי היא הנותנת, משום שפחטי הוא,

For that is the very thing that causes it, because it is a low and cheap thing,

לא באו אליו לתקן טבעו,

they did not come to him to rectify his nature,

ולו נסה להיות לצורף-זהב אז ראה כי חיי הצורף מאשרים הם מחייו הוא.

And had he tried to be a goldsmith, then he would have seen that the life of the goldsmith is happier than his own life.

ובן ממש עם האדם, משום שמעולם לא יצא משקול דעתו הכרוך אחרי טבעו ומדותיו,

and he is a literal son with the man, because he never departed from his own subjective judgment which is bound after his nature and his middos,

להשליך יקבו על התורה, כמו שהקדימו ישראל בשעת מתן-תורה "נעשה" ל"נשמע",

to cast his burden upon the Torah, just as Yisrael, at the time of the giving of the Torah, preceded "we will do" to "we will hear,"

ולבטל שקול דעתו מפני שקול דעת התורה, ולהשתמש במשקלו רק בקיום התורה,

and to nullify his own judgment before the judgment of the Torah, and to use his own intellect only in the fulfillment of the Torah,

איך ומה ומתי לעשות.

how and what and when to act.

משום זה הוא רואה רק סתירות והפכיות.

Because of this, he sees only contradictions and opposites.

ולו מסר עצמו לגמרי, כי אז נוכח,

And had he submitted himself completely, then he would have seen for himself,

כי "דרכיה דרכי נעם", כי אין התורה לוקחת כלום מן האדם,

For "its ways are ways of pleasantness," because the Torah does not take anything away from a person,

ואדרבה, היא נותנת לו חיים,

And on the contrary, it gives him life,

וכיון שלא נסה למסר עצמו אל התורה מכל וכל יש לו שכל אחר ונדמה לו,

And since he has not tried to surrender himself to the Torah entirely, he has a different intellect, and it seems to him,

שהוא רק נותן ואינו מקבל,

that He only gives and does not receive,

ושכל זה, אשר יסודו, טבעו ומדותיו,

And that all of this, whose foundation, nature, and character traits,

הרוצים רק לקבל ולא לתת.

Those who only want to receive and not to give,

אינו מכיר את התורה.

He does not recognize the Torah.

ויוצא מזה, כי הוא נכשל בכל המשפטים,

And it emerges from this, that he stumbles in all of the judgments,

יען כי הוא בא לשפט אותם על פי שקול דעתו ומבקש הוא רק להקל מעליו על התורה,

Because he comes to judge them according to his own intellect, and he only seeks to lighten the yoke of the Torah from upon himself,

משום שהשקפתו על התורה היא כמו על גזלן הבא לגזול ממנו.

Because his outlook on the Torah is like that toward a robber who comes to steal from him.

אבל באמת אנו רואים, שלולב והדס המסרטים פסלו חז"ל מפני הטעם של "דרכיה דרכי נעם" (סכה ל"ב) ואם אין אחרת,

But in truth we see, that a lulav and a hadas that are split, Chazal declared them pasul because of the reason of "its ways are ways of pleasantness" (Sukkah 32), and if there is no other,

בטלה מצות עשה, שלא ד' מינים מעכבים זה את זה,

the positive commandment is nullified, for do not the four species prevent one another,

וראוי לחז"ל יותר לבטל מצות עשה מהסבים,

And it is more fitting for Chazal to nullify a positive commandment due to the causes,

שבמין זה בהרה התורה, וזה שאמר הכתוב:

that regarding this category the Torah clarified, and this is what the verse said:

ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי,

And to the wicked person, Elokim said: What is it to you to recount My statutes,

כיון שאין הוא נתון ומסור לתורה,

Since he is not given over and dedicated to the Torah,

מה תועלת בידיעתו את החק,

What benefit is there in his knowledge of the law,

הלא יכשל ויפל במשפטים אם יבא לשקל בדעתו המשבשת את עיני המשפטים,

Will he not stumble and fall in the judgments if he comes to weigh with his flawed intellect the matters of the judgments,

וכשיבטל את המשפטים, הלא גם החקים שלו בטלים,

And when he nullifies the rational laws (mishpatim), are not his supra-rational decrees (chukim) also nullified,

כי אין חק בלא משפט.

For there is no decree without a rational judgment.

נמצא שאין לאדם לבנות על שקול דעתו כלום,

It turns out, then, that a person must not build anything at all upon his own intellect and judgment,

ואין שום מקום עוד לשאלה הנזכרת לעיל,

And there is no longer any place at all for the above-mentioned question,

היכול האדם לעמוד על מדרגה כל-כך גבוהה,

Is a person able to stand upon such a high level,

משום שהשאלה נובעת משקול דעתו הקשור בטבעו ובמדותיו ומחסרון הכרתו בעצם התורה שאין היא דורשת מאתו,

Because the question stems from his own reasoning, which is bound up with his nature and his middos, and from his lack of recognition of the very essence of the Torah, that it does not demand of him,

שיקריב את עצמו לקרבן לפני ד' אלא אדרבה,

that he should offer himself as a korban before Hashem, but on the contrary,

היא דורשת שלא יוציא את עצמו מן העולם וכל התורה היא לטובתו.

It demands that he should not remove himself from the world, and the entire Torah is for his own good.

ואם לא ימסר האדם את עצמו לתורה ולישיבה בלבד וישאר על שקול דעתו,

And if a person does not surrender himself to the Torah and to the Yeshiva alone, and remains dependent upon his own judgment,

יאבד סוף סוף את עצמו ואת תורתו,

he will in the end lose himself and his Torah,

ויכשל במשפטים וגם החקים יבטלו,

and he will stumble in the rational laws, and even the decrees will be nullified,

כְּאֵמוּר.

As it is said.

אוּלָם זֹאת הִיא שְׂאלַת הַמְבַקֵּשׁ,

However, this is the question of the seeker,

כִּיּוֹן שֶׁהַנְּתִינָה הִיא קִבְלָה וְהַקִּבְלָה הִיא נְתִינָה,

Since giving is receiving, and receiving is giving,

נִמְצָא, שֶׁאִם יִתֵּן עַל מְנַת לְקַבֵּל,

It turns out, that if he gives on the condition of receiving,

לֹא יִקְבַּל כְּלוּם, מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן כְּלוּם,

he will receive nothing, because he does not give anything,

וּמִכֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן לֹא יִקְבַּל,

And since he does not give, he will not receive,

וְאִךְ אִם יִתֵּן שְׂלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל,

And even if he gives not on the condition of receiving,

הֲלֹא כִּיּוֹן שִׂיּוּדָע הוּא בְּרוּר,

Is it not so, that since he knows with absolute clarity,

שֶׁנְּתִינָה זֶה קִבְלָה הִיא, יְדִיעָה זֹאת עֲצָמָה תִּהְפֹּךְ אֶת הַנְּתִינָה לְקִבְלָה וְתִבְטֵל לְגַמְרִי אֶת מְצִיאוֹת הַנְּתִינָה
מִשּׁוּם שֶׁנְּתִינָה שְׂלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל — כִּיּוֹן שִׂיּוּדָע הוּא שִׂיְקִיבֵל — שְׂוִיה לְנְתִינָה עַל מְנַת לְקַבֵּל,

that this giving is actually a receiving, this very knowledge itself will turn the giving into receiving and will completely nullify the reality of the giving, because giving not for the sake of receiving, since he knows that he will receive, is equal to giving for the sake of receiving,

וְנוֹתֵן עַל מְנַת לְקַבֵּל שְׂוִיה לְאֵינוֹ נוֹתֵן כָּלֵל,

and one who gives on the condition of receiving is equal to one who does not give at all,

וּכְשֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן, הֲלֹא נַעֲדֶרֶת הַמַּסִּירוֹת לַתּוֹרָה,

And when he does not give, is not the self-sacrifice for Torah lacking?

וְאִךְ זֶה יָכוֹל הָאָדָם לִהְיוֹת שׁוֹמֵר מִצְוָה כְּרָאוֹ,

And how is it possible for a person to be a keeper of a mitzvah as is proper,

וּבִטּוֹחַ, וּבִוְרָח מִן הַכְּבוֹד,

and trusts, and flees from honor,

אחרי שבמציאות אם ישמר את המצוה כדי שלא ידע דבר רע,

Since in reality, if he keeps the mitzvah only so that he will not know of any bad thing,

לא יקרא שומר מצוה כראוי ויחסר אצלו ה"לא ידע כל דבר רע" ויהיה כמו שאמר הכותוב אצל איוב:

He will not be called a proper guardian of the mitzvah, and he will be lacking that state of 'he shall know no evil thing,' and he will be just like what the verse says regarding Iyov:

"הלא יראתך כסלתך", ואף אם השיג בזה חפצו, כמו שאמרו חז"ל:

"Is not your fear of Heaven your folly?" And even if he achieved his desire through this, just as Chazal have said:

"אפילו רשע הבוטח בה' חסד יסובבנו" (ילקוט תהלים).

"Even a rasha who trusts in Hashem, chesed will surround him" (Yalkut Tehillim).

אולם למדרגת השלמות האמתי לא הגיע,

However, to the level of true perfection he did not arrive,

ולשומר את המצוה שלא על מנת לקבל פרס,

and to keep the mitzvah not for the sake of receiving a reward,

לא תתנהו ידיעתו, שזה הוא הגורם לקבל,

his knowledge will not allow him, for this is what causes him to accept,

ובאיזה אופן יוכל האדם להיות שומר מצוה באמת ובכונה טהורה?

And in what way can a person be a keeper of a mitzvah in truth and with a pure intention?

וכן הדבר גם בענין הבריחה מן הכבוד,

And so is the matter also regarding the concept of fleeing from honor,

שהזהירה עליו התורה, אם יברח ובאותה שעה יחזיר ראשו לאחוריו לראות הרודף הכבוד אחריו,

which the Torah warned about, if he flees and at that very moment turns his head backward to see if honor is chasing after him,

אין זו בריחה כלל, ואף אם לא יחזיר ראשו,

This is not a flight at all, and even if he does not turn his head back,

ידיעה זו, שאם לא יחזיר ראשו,

This awareness, that if he does not turn his head back,

ירדף אחריו, עצמה היא החזרת הראש,

he pursues after it, this itself is the turning back of the head,

ואיך תצויר הבריחה מן הכבוד?

And how can the fleeing from honor be pictured?

וכן גם בענין התשובה, שכתב הרמב"ם,

And so too regarding the matter of teshuvah, which the Rambam wrote,

שצריך האדם בשובו להסכים בהסכמה חזקה,

that a person needs, upon his return, to resolve with a strong resolution,

שלא ישוב לכסלה עוד, ואיך תצויר הסכמה זו,

that he should not return to his foolishness anymore, and how can this resolve be pictured,

אם יודע האדם שביום"פ העבר הסכים גם כן לשוב אל ד' בלב שלם ולא עמד בהסכמתו,

If a person knows that on the past Yom Kippur he also resolved to return to Hashem with a complete heart, and yet he did not stand by his resolution,

הלא ידיעה זו אינה נותנת לאדם להאמין שהפעם,

Does not this knowledge prevent a person from believing that this time,

יעמד בהסכמתו, ומצאת היא להסכמה דעכשו,

he should stand by his resolution, and it is damaging to the resolution of now,

ומה היא העצה שידיעת העבר לא תזיק להסכמת ההווה?

And what is the advice so that knowledge of the past will not damage the resolve of the present?

אמנם כבר כתב הגר"א ז"ל (אבן שלמה) שאהבה ויראה פנימית בידי שמים ועל האדם למסר עצמו לתורה בלי שום התחכמות ולשמרה עד מקום שיכלתו מגעת,

However, the Vilna Gaon, of blessed memory, has already written (in Even Shleimah) that inner love and fear of Hashem are in the hands of Heaven, and it is incumbent upon a person to surrender himself to the Torah without any self-sophistication, and to guard it up to the point that his ability reaches,

ועל השאר שאינו ביכולתו,

and regarding the rest, which is not within his ability,

יעזר לו השם, ועזר זה יבוא כן אחרי שיעשה האדם מצדו כל מה שביכולתו.

Hashem will help him, and this help will come in this way, after a person does on his part everything that is in his power.

ובזה נפתרות השאלות הנ"ל,

And with this, the above-mentioned questions are resolved,

כִּי הָאָדָם הָרוֹצֶה בְּאַמֶּת וּבְלֵב תָּמִים לִהְיוֹת שׁוֹמֵר מִצְוָה,

For the person who truly and with a whole heart desires to be a keeper of the mitzvah,

וּלְבָרַח מִן הַכְּבוֹד, וּלְשׁוּב אֶל ד',

and to flee from honor, and to return to Hashem,

יֵשׁ לוֹ סִיעָתָא דְּשַׁמְיָא וּנְתִינָתוֹ וְקִבְּלָתוֹ קִבְּלָהּ וְהִסְכֵּמָתוֹ חֲזָקָה,

he has Siyata DiShmaya (Heavenly assistance), and his giving is a true giving, and his receiving is a true receiving, and his resolve is strong,

כִּיּוֹן שֶׁהוּא עָשָׂה הַכֹּל מִצְדּוֹ וּלְשַׁכַּח אֶת הַיָּדִיעוֹת הַמְּזִיקוֹת לוֹ בְּכָל הָעֲנִינִים אֵין בְּיָדוֹ,

Since he has done everything on his part, and to forget the thoughts and knowledge that are harmful to him in all these matters is not within his power,

אוּלָם הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ מוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת שׁוֹמֵר מִצְוָה וְכו' אֵין נְתִינָתוֹ וְקִבְּלָתוֹ אֵינָהּ קִבְּלָהּ וְהִסְכֵּמָתוֹ הִפְכָּכָה.

However, a person who does not hand himself over to be a keeper of the mitzvah, etc., his giving is not a giving, his acceptance is not an acceptance, and his resolve is fickle.

וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּבָה הַתּוֹרָה:

And this is what the Torah wrote:

"וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם",

"And they shall make for Me a Sanctuary, and I will dwell within them,"

וּפֶרְשׁוֹ חֲז"ל "בְּלֵב שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד" וְהִינוּ,

And Chazal explained, "in the heart of each and every one," and that is,

שָׂאֵם יִבְרָא לוֹ הָאָדָם לֵב מְסוּר לְהַשִּׁיג כָּל מַה שֶּׁצִּוָּה לוֹ הַשֵּׁם,

that if a person would create for himself a devoted heart to attain everything that Hashem commanded him,

אִז עַל הַמִּקְצֵת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַשִּׁיג "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם" יִקְבֹּל עֶזֶר הַשֵּׁם.

Then, for the small part that he is unable to attain of "and I will dwell among them," he will receive the help of Hashem.

וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּבָה הַתּוֹרָה "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה" וְלֹא "וַיִּתְּנוּ", מִשּׁוֹם שֶׁהַנְּתִינָה הִיא הַלְקִיחָהּ.

And this is why the Torah wrote "And they shall take for Me an offering" and not "And they shall give," because the giving is the taking.

אוּלָם אֵימָתִי הַנְּתִינָה הִיא לְקִיחָהּ,

However, when is giving considered taking,

רק כְּשֵׁיתְקִים "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ",

Only when there will be fulfilled, "from every man whose heart makes him willing,"

הֵינּוּ, כְּשֵׁי־יִדֹב אֶת לְבוֹ וְכָל כּוֹחוֹתָיו לְקַיֵּם כָּל מַה שִּׁצִּוָּה לּוֹ הַשֵּׁם,

That is, when he volunteers his heart and all his faculties to fulfill everything that Hashem commanded him,

רַק אָז הַנְּתִינָה הִיא נְתִינָה בְּאֵמֶת וּמִמִּילָא קַבְּלָה הִיא.

Only then is the giving truly giving, and automatically it is a receiving.

וְלָכֵן אִם רוֹצִים אָנוּ בְּאֵמֶת לְהִגִּיעַ לְמַדְרֵגָה גְּבוּהָה,

And therefore, if we truly desire to reach a high madreigah,

וְאִם בְּאֵמֶת יִקָּרִים בְּעֵינֵינוּ חַיֵּי הַתּוֹרָה וְהַשְׁלֵמוֹת,

And if, in truth, the life of Torah and spiritual perfection are precious in our eyes,

אִין לָנוּ לִפְחַד כָּלֵל וְכָלֵל.

We have no reason to fear at all,

שָׁמָּה לֹא יֵעָלֶה הַדָּבָר בְּיָדֵינוּ וְלֹא נַשְׁיג שׁוּם דָּבָר.

Perhaps the matter will not succeed in our hands, and we will not achieve anything at all.

אָנוּ צְרִיכִים רַק לְהַשְׁתַּדֵּל, שֶׁלֹּא יִחָסֵר שׁוּם דָּבָר מִצִּדֵּנוּ וְשֶׁנִּתְיַנְתְּנוּ תְּהִיָּה בְּנִדְיַבַת הַלֵּב וּמִסִּירְתָנוּ מִסִּירָה שְׁלֵמָה,

We only need to make the effort, that nothing should be lacking on our part, and that our giving should be with a generous heart and our dedication a complete dedication,

וְאָז נִקְבַּל עֶזֶר הַשֵּׁם בְּכָל מַעֲשֵׂינוּ,

And then we will receive the help of Hashem in all of our deeds,

וְנִתְיַנְתְּנוּ תְּהִיָּה נְתִינָה וְלִקְיָהֲתָנוּ לְקִיָּה וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ הַכָּתוּב:

and our giving will be a true giving, and our taking will be a true taking, and the verse will be fulfilled in us:

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתִי בְּתוֹכָם.

"And they shall make for Me a Sanctuary, and I will dwell in their midst."

WHAT TO TAKE FROM IT

We must stop overthinking and trying to calculate the spiritual outcomes of our avodah, but instead throw ourselves into the Torah with complete self-surrender like 'na'aseh v'nishma'. When we make a sincere effort from our side with a generous heart, Hashem sends us siyata d'shmaya to purify our intentions and help us succeed where our natural strength ends.

